

izhaja vsak četrtrek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 3.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemniki listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novaku na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 22.

V Mariboru, dne 2. junija 1898.

Tečaj XXXII.

Gradec.

Mestni zbor graški je razpuščen. Občin-
ske posle bo odslej vodil okrajni glavar baron
Hammer-Purgstall. Red v mestu vzdržuje
280 orožnikov, ki so bili pozvani v Gradec
iz vseh krajev Štajarske in Koroške. Vsakega
orožnika morata spremljati dva dosedanja
redarja. Strogo je prepovedano, da bi se
ljudje v gruclah zbirali. Kdor bi se upal kaliti
mir, se bo ostro in brezobzirno kaznoval.
Orožniki imajo povelje, rabiti tudi orožje,
kakor hitro bi bilo potrebno. Zakaj neki take
nenavadne odredbe?

Gradec je postal v zadnjem času zalega
nemških hujskačev in rovarjev. Prebivalci
glavnega mesta zelene Štajarske so se do
pijanega nasrkali duha znanega ropotača
Wolfa in kričača Schönererja. To so doka-
zali jasno in neovrgljivo zadnji mesec tudi
mestni očetje.

Pravosodni minister je imenoval, kakor
je našim čitateljem znano, grofa Gleispacha
predsednikom deželnega nadsodišča v Gradcu.
Grof Gleispach je bil v ministerstvu Bade-
njevem pravosodni minister in je tudi pod-
pisal jezikovne naredbe za Češko in Moravsko.
Jezikovne naredbe so prvi kamen, ki se je
odkršil od močnega zidovja nemške nadvlade
nad drugimi avstrijskimi narodi. Raditega je
v nemškem taboru toliko krika in vika nad
jezikovnimi naredbami. Vsi ministri, ki so
sodelovali pri teh glasovitih naredbah, so od
nemških zagrizencev prokleti. Tudi Gleispach
je od svojih sorojakov vsled tega zavržen in
zaničevan. Ko se je pripeljal iz Dunaja v

Gradec, da zasede svoje novo mesto, morali
so orožniki in redarji braniti osebo predsed-
nikovo, da ga druhal ne napade. Ker Gleis-
pach ne čuti v Gradcu dovolj varnosti za
svoje življenje, odšel je iz mesta na svoje
posestvo v bližini mesta, kjer ostane vse
poletje in kamor mu bodo donášali vse spise
na reševanje.

Mestni zbor graški bi bil dolžan, ako bi
v njem sedeli trezni in pametni možje, da
pomirjuje ljudstvo, da skrbi za varnost vsem
prebivalcem in še posebej državnim urad-
nikom, kateri si ne izbirajo sami bivališč,
ampak morajo iti, kamor jih pošlje volja ce-
sarjeva. Toda kaj je naredil mestni zbor
graški? Ni svaril nemirnežev, ni tišil kričačev,
ni uduševal nezadovoljnosti ljudstva zaradi
onega imenovanja, ampak vlil je še olje na
plamteči ogenj s tem, da je v sprejel nujni
predlog, v katerem obžaluje imenovanje Gleis-
pachovo in izreka vladi svoje nezaupanje.
A to še ni vse!

Pri predzadnjih nemirih v Gradcu so
ustrelili vojaki nekega postopača, ker je metal
kamenje na vojake in hujskal ljudstvo, da
se upre vojaški sili. Pokopa tega postopača,
kojega je zadela pravična kazen, udeležilo se
je velikansko število graškega prebivalstva,
med njim tudi več rezervnih častnikov, da
pokažejo s tem svojo nevoljo in ogorčenje
nasproti vojaškim krogom. Rezervni častniki,
ki so se udeležili pokopa, so bili zaradi tega
kaznovani in so izgubili častništvo. Avstrijski
častniki pač ne bodo v svoji sredini trpeli
tovarišev, ki odobrujejo s svojim ravnanjem
hujskanje proti vrlemu vojaštvu! Prav se je

torej storilo, da so se take propalice izklu-
čile iz družbe avstrijskih častnikov in izgu-
bile častniško šaržo! Toda mestni očetje so
bili zopet drugih mislij. Obžalovali so, da se
ravljanje rezervnih častnikov tako ostro kaz-
nuje. S tem so kaznovane nezadovoljneže le
potrdili v njihovem prepričanju, da se smejo
upirati svojim predstojnikom, kadar jim
ravno ugaja.

In še jeden uzrok je, zakaj se je mestni
zbor razpusil. Najvišje povelje nad vojaštvom
ima presvitli vladar sam. Graški mestni očetje
bi brž tudi radi imeli tako oblast. V Gradcu
leži bosanski polk. Pri raznih nemirih, ki so
se uprizarjali zadnji čas v Gradcu, so morali
priprosti Bošnjaki miriti razgrajajoče olikane
Gradčane. Nemški Gradčani so se morali
umikati bajonetom slovanskih Bošnjakov. In
to je bolelo nemške razgrajajoče v dno duše.
Svoji razjarjenosti nad Bošnjaki so dajali
duška, kjer so mogli. Posebno so jim naga-
jali, kadar je kje igrala njihova godba.

Mestnih očetov naloga bi bila, pospe-
ševati uzajemnost med vojaštvom in meščan-
stvom. Vendar mestni zbor tega ni hotel.
Zahteval je nasprotno, naj se Bošnjaki od-
stranijo in naj utihne njih godba za vselej
po graškem mestu. Napetost med meščan-
stvom in vojaštvom se je vsled tega le še
povečala.

Tako puntarsko ravnanje mestnega za-
stopa graškega je vzbudilo v vladnih krogih
veliko nevoljo in vlada je storila odločen
korak ter razpusila kričaški mestni zbor.
Glavno mesto torej ne sme več urejevati
občinskih poslov po svojih izvoljenih zastop-

Listek.

Tri dni v Lovrani.

(Potopisna črtica.)

(Konec.)

V torek jutro so premilostivi škof And.
Marija Sterk že na vse zgodaj služili sv. mašo.
Cerkveno sv. opravilo se je pa tudi ta dan
začelo še le ob 9. Sv. mašo vpričo prevzvi-
šenega nadpastirja so služili dekan Kastavski,
Mijo Laginja. Ta dan je tudi nekaj več ljudi
pristopilo k mizi Gospodovi, medtem ko je
prvi dan iz škofovih rok sv. obhajilo prejel
samo jeden in še ta je bil ptujec, ravnatelj
nekih šol na Moravskem, ki je v Lovrani
iskal telesnega ozdravljenja.

Ta dan vladika tudi niso več pridigo-
vali, ampak le birmance po prav marljivo
izpraševali iz krščanskega nauka. Ker že šte-
jejo nad 72 let, dali so si prinesiti stolec, da
so sede otroke izpraševali in poučevali. Kakor
se je videlo, so italijanskih starišev birmance
pripravljali župnik, o katerem se trdi, da se
nagibljejo na laško stran, hrvatske otroke pa
kapelan, ki so »Hrvat dušom, tielom.«

Po katekezi so premilostivi takoj pode-
lili birmancem zakrament sv. birmine. Potem
so še svojo nekdanjo farno cerkev pregledali
in s tem sklenili cerkveno obiskovanje. Po

obedu je bil določen pot v Bršec, ki leži
južno od Lovrane, ob istem bregu sinje Adrije.
Pred svojim odhodom so pa milostivi škof,
spremljani od lovranskega gosp. župnika še
obiskali nadvojvodinjo Marijo Jozefo, soprogo
našega avstrijskega nadvojvoda Otona, mlaj-
šega brata nadvojvode Franca Ferdinanda,
ki sta oba sinova pokojnega cesarjevega brata,
nadvojvode Karola Ludovika. Visoka gospa
je dva meseca bivala z dvema sinkoma v
»Villa Souvenir,« sredi med lko in Lovrano.
Dajala je vsem prebivalcem krasen vzgled
krščanske matere. Vsaki teden je v župni
cerkvi opravila sv. spoved in vsako nedeljo,
pa še večkrat med tednom, je tam pristopila
k mizi Gospodovi. Le škoda, da njen vzgled
ni bolj vlek. Te dni, ko je bila v Lovrani
sv. birma, zahajala je nadvojvodinja v lko v
sanatorij k sv. maši. Zato se pri svojem od-
hodu ni spomnila samo ubožcev v Lovrani
in lki, ampak je tudi sestri predstojnici čč. usmi-
ljenk v sanatoriju ukazala izročiti celi stotak
za kapelico in za hišne potrebe. Ni čuda, da
se je občinski svet lovranski predramil ter
svetli nadvojvodinji priredil ob njenem od-
hodu res lepo svečanost. Naročil je bil vo-
jaško godbo iz Reke, dal je prostor pred
omenjeno vilo, v kateri je nadvojvodinja bi-
vala, čarobno razsvetliti. Na vrhuncu Učke
gore dal pa je zažgati velikanski kres, da

lepšega še nisem videl. Županov vzgled po-
snemali so tudi lovranski meščani in po-
sestniki gostih »vil« ali palačic ob morskem
bregu. Tudi okna samotnih hiš po raznih
brdih ali puntah, kakor ljudje tukaj pravijo,
so bila isti večer razsvetljena. Prizor je bil
veličasten in ganljiv, posebno ko se je nad-
vojvodinja pokazala med dobrim ljudstvom.
Gromovitih živjoklicev ni bilo ne konca ne
kraja. Upati je, da visoka gospa še drugo
leto razveseli ta Bogu in cesarju zvesto udani
kraj s svojo navzočnostjo.

Po obisku nadvojvodinje Marije Jozefe
so se škof poslovili od Lovrane ter s svojimi
spremljevalci odpeljali skozi Moščenice v
Bršec. Posloviva se pa tudi midva, dragi
bralec od Lovrane, ki pogreša takih zani-
mivostij, ki bi naju mogle tam zadrževati.
Moj dragi tovariš je bil medtem šel iskat
slovite »bakerske pravice,« ki baje nič ne
velja, kakor lovranska ura. Vrnil se mi je
s poročilom, da je ni mogel najti. Zato je
tudi midva ne pojdeva iskat. Z Bogom!

Krečanska pripovedka.

Prevel O. H. Š.

Ko je ljubi Bog svet ustvaril, želel je
videti, kako ljudje na njem živé. Zato se
nameni iz nebes na cvetoči otok Kreto. Vzel

nikih. Vlada je spoznala, da ti zastopniki niso dovolj trezni, niso dovolj pametni za sedanje razburjene čase, da se dajo le preradi voditi od pouličnih hujšakačev. Zato je vzela vlada mestno upravo v svoje roke.

Štajarski Slovenci nismo nikdar gledali s posebno ljubeznijo v Gradec. Sedaj nas je sram, da imamo tako glavno mesto. Vlada bi nam ne mogla za tekoče jubilejsko leto storiti večjega veselja, nego da začne resno misliti na samoupravo spodnjega Štajarja!

Avstrijsko-ogrsko nagodba.

II.

Kaj pa je vendar v nagodbi? Vidimo, da nam bode biti natančnejim, nego smo začetkom tega spisa mislili bili. Vezi, ki nas družijo z Ogrsko, so po svojstvu troje: državnopravne, torej čisto politične, potem gospodarsvene in končno denarne. Za politično stran našega razmerja do Ogrske se zdaj ne gre, ampak le za gospodarno in denarno; kajti le to se znova določi vsako deseto leto, kar se tiče gospodarstva in financ. Vsebinska nagodba, kakoršno ste vladi predložili, da se na kratko izraziti v sledečih štirih točkah: 1. Zveza z Ogrsko gledé carine (colnine) in trgovine mora se ponoviti; 2. sedanji užitinski davek ima se predruščiti; 3. uravnava valute t. j. vrednosti in veljave denarja, naj se nadaljuje, in 4. pravila avstrijsko-ogrsko banke imajo se izpremeniti.

1. O carinski in trgovinski zvezi z Ogrsko. Če je uže vsled krivične oddelbe odstotkov, ki je moramo plačevati za skupne potreščine, škoda za nas ogromna, je pa ona, ki jo trpimo vsled carinskih in trgovinskih razmer z Ogrsko, še mnogokrat večja. Da, vse naše gmotno življenje je skoro popolnoma odvisno od teh razmer, in carinska in trgovinska zveza z Ogrsko je bila in je še v prvi vrsti kriva, da po naših pridelkih nikdo ne povprašuje in da so brez vrednosti. Kmeta uže ne bi bolelo toliko, da bi v letu za jeden ali dva goldinarja več davka plačeval, če bi svoje pridelke lahko in dobro prodajal, ali do ljubega krajcarja priti, to je ono, kar ga žuli najhuje.

Najprej hočemo govoriti le o carinski zvezi; predno pa to moremo, nam bode vedeti, kaj je carina in čemu služi. Vzemimo si za primer Rusijo in Nemčijo. Nemčija prideluje nekaj žita, a mnogo premalo za gosto prebivalstvo; mora ga torej uvažati, kupovati. Po njej pa se trži tudi z lastnim žitom iz kraja v kraj; vsled tega se čisto zgodi, da morajo uvažati iz tujine taki kraji,

ki sami zadosti pridelujejo, dočim se drugi, ki ne žanjejo nič, oskrbujejo z domačim žitom. Je uže tako, ker vsak vzame krajcar tam, kjer ga najde. Za Nemčijo kaže najbolje, da manjkajoče žito uvažajo iz sosedne Rusije, ki ga ima na preobilje. Toda Rusija sme čez nemško mejo prodajati žito le, če od vsakega metr. centa v nemško državno blagajno plača neko gotovino, na pr. 2 gld. Ta znesek se imenuje colnina. Čemu pa se plačuje? Rusija ima brezmerne, najrodovitnejše žitna polja; tudi stane njih obdelovanje jako malo, mnogo manje, nego na Nemškem. Vsled tega lahko Rusija žito po jako nizki ceni prodaja, po tako nizki, da nemškemu kmetu, ki ga tudi vsako leto nekaj pridelja in ima na prodaj, s takšno kupnino se še stroški za delo samo ne bi pokrili. Na tak način bi Rusija lahko nemško poljedelstvo uničila; Nemčiji pa mora biti zopet iz drugih uzrokov na tem ležeče, da kmetijstvo ne izgine. Kaj toraj stori? Zahteva na ruski meji carino, in sicer najmanjše tako visoko, da je tudi domači poljedelec pri prodaji svojega žita še na dobičku, kajti cena domačemu žitu znaša zdaj toliko, kar stane rusko žito s carino vred. Tisti Nemec, ki je moral rusko žito kupiti in ga vsled carine za 2 gld. dražje plačevati, pa tudi ni na škodi, ker carina priha v državno blagajnico in se vsled nje ljudstvu davek zniža. Tako se carina lahko tirja za kateri-bodi pridelek. Carina je jako pametna uredba in za blagostanje države velevažnega pomena, a treba je, da vlada pri tej stvari modro ravna, sicer državo ugonobi.

Kako je torej s carinsko zvezo z Ogrsko, ki se po predlogu obeh vlad naj ponovi? Gledé carine smatrate se Avstrijska in Ogrska za celoto; to se pravi, med njima ni carine, pač pa morajo isto carino plačevati druge države, najsi uvažajo na Avstrijsko ali na Ogrsko; tudi so carinske tirjatve drugih držav do nas iste, kakor do Ogrske. Tako je uže od leta 1867., in tako naj bi bilo tudi še za naprej. Da plačuje Prusija pri uvažanju raznega žita carino, ravno tako Nemčija za pridelke velikega obrta, itd., to je v obče čisto prav; tudi to je pravično, da mi izvaževaje drugim primerno carino plačujemo; sicer to ne spada v pogodbo, ki jo imata narediti Avstrija in Ogrska med seboj. Kar se pa tiče 30 let obstajajočega razmerja in podaljšanja tega razmerja, to je, da med Avstrijsko in Ogrsko carine tudi v prihodnje ne bi bilo, pomenja, da kratko rečemo, našo gmotno smrt; mi moramo ubožati, da nam družega ne bode ostalo, kakor golo življenje, ogrski židje pa morajo obogateti do brez-pametnosti.

Kako to? Avstrijska in Ogrska imata vsaka svojo vlado in skrbita izvzemši ono malenkost, kar je skupnega, vsaka za svojo korist, vzlasti v gmotnem oziru; vsaka ima svoje posebne troške, svoje posebno gospodarstvo in torej tudi svoje posebne interese; čim bolje gospodarji, tem bolje se ji godi, druga drugi ne pomaga nič; v gmotnem oziru ste si kakor tuji državi. Naša polovica žita na pr. mnogo manje prideluje, nego ga potrebuje; torej ga more uvažati. Ogrska pa ga ima na preobilje, ker je silno rodovitna; pšenica ji vrača seme dvanajst-do štiriindvajseterno, dočim pri nas dobiva kmet le pet- k večjemu do desetkrat toliko, kakor ga je izsejal; koruza vrača pri nas seme petindvajset- do štirideseterno, na Ogrskem stovajset- do dvestoštirideseterno, in tako drugo; tudi so tam delavci mnogo ceneji, ker je življenje ceneje. In Ogrska ne plačuje niti krajcarja carine za žito, ki ga uvažajo k nam. To naše poljedelstvo sčasoma mora ugonobiti, nas same pa spraviti do beraške palice. Kakor je v poljedelstvu, tako je tudi v drugih kmetijskih strokah o živinoreji, o vinarstvu itd., kajti Ogrska je pač mnogo rodovitnejša od naše polovice.

Le glejmo, kako je Ogrska vsled carinske zveze zadnjih trideset let na naš račun gospodarsko napredovala. Ozirati pa se nam je do leta 1867. radi tega, ker smo pred tem letom z Ogrji imeli skupno gospodarstvo in skupen žep. Leta 1868. je Ogrska imela obdelane orane zemlje 17 mil. oralov; ker je odslej nam žito lahko za dober kup prodajala, jeli so se prazni pašniki izpreminjati v polja, in l. 1890. je uže imela 21 mil. oralov polja. Lahko je pa tudi stara polja jela bolj obdelovati, ker je denar pridno dohajal v deželo. Leta 1868. je pridelala pšenice 22 mil. hektolitrov, leta 1883. pa 55 mil. hektolitrov; ovsu leta 1868. le 11 mil. hekt., leta 1893. pa 46 mil. hl.; sladkorne pese leta 1868. jedva 3 mil. metr. centov, l. 1893. uže 15 mil. metr. centov. Zelo žal nam je, da za vino nimamo podatkov; lahko si pa mislimo, da je tudi pri tem Ogrska velikansko napredovala. —

Pomislimo, da je pri nas razmerno za toliko, za kolikor je Ogrska napredovala, moralo iti nazaj, ker ogrskega izvoza gre dobrih 80%, torej skoro vse k nam. Izvoz pšenice same znaša na leto 137 milj. gold., od teh pride na nas 101 mil. gold., govedi je Ogrska izvozila l. 1868. za 40 mil. gld., lani za 140 mil. gld., od teh k nam za 112 milj. gld., prašičev l. 1889. za 20 milj. gld., leta 1893. za 71 milj. gold., kureline l. 1889. za 5 milj. gld., lani za 11 in pol mil. gold., celo

je na-se podoba sivega starčka z dolgo belo brado in belim oblačilom, vzel palico v roko in šel na svet — na krečanske planjave. Potoval je celi dan čez zapuščene hribe in doline in zvečer pride do neke vasi, kjer je hotel prenočiti od prevelikega truda. Stopi v prvo hišo, se usede na prag, ne govori ničesar, temveč nekaj premišljuje. Nihče ni bil doma, razven gospodinjo. Opravljala je svoje delo ter ga ni zapazila. Toda zdaj pride njen mož s polja domu, in ko zagleda starčka, se zelo razveseli ter reče: «Očka! Vi ste zelo stari in spehani od potovanja; pridite v hišo, odpočijte si, in ako ste ubožec, hočeva Vam z vsem postreči, kar nama je ljubi Bog dal. Le samo zapovejte!»

Starček ga pogleda z veselim očesom, gre v hišo in se usede. Kmalu na to sta pripravila kmet in njegova žena kosilo, kakor sta vedela in znala, in je postavila na mizo. Gospodarju in gospodinji je jed zelo teknila, toda starček ni hotel ničesar jesti; samo vohal je po domače pripravljeno jedilo in molčal. Gledal je, kako se gospodar in gospodinja jedi veselita, in se je tudi z njima veselil. Silila sta ga proseče: «Očka, zakaj ne jeste? Bodete lačni ostali, vzemite in jejte. Vsaj pokusite, če Vam bo dišalo!» — Toda, starček nato odgovori: «Le jejta Vidva sama jaz nekaj premišlujem.»

Ko sta se nasitila, ustaneta. Gospodinja gre venkaj k jokajočemu otroku. Tedaj reče starček njenemu možu: «Veš ti gospodar, kako me lahko pogostiš, če hočeš? Nekaj rečij ne morem jesti, toda ves hrepenim po nežnem mesu. Vzemij svojega malega sinčka, ga lepo ubij in deni celega v ponvo in postavi v peč. Toda pazi, da žena ne zapazi, jokala bi.» Gospodar odvrne: «To je torej isto, očka, kar ste zahtevali? Zakaj pa niste mi tega poprej zaupali, in ne bi toliko časa v moji hiši sedeli kot lačen gost? Saj sem Vam rekel, da je vse Vaše, kar nama je ljubi Bog dal? Res, jaz imam stare ljudi, kakor ste Vi, zelo rad, in moja vest mi pravi, da ste Vi dober, pošten človek. Če malo potrpite, hitro Vam pripravim, česar želite.»

Na to gre kmet venkaj; njegova žena gre po svojih opravkih in otroka pusti samega, da se igra v mesečini svetlobi, dokler ne zaspi; žena ni znala, kaj in kako se bode zgodilo. Mož vzame otroka, dene ga v ponvo in ga zapre v peč; na to gre zopet k starčku, usede se poleg njega, ter se z njim pogovarja. Ko sta se tako nekaj časa med seboj pogovarjala, nenadoma umolkne starček in reče gospodarju: «Idi vendar in poglej po otroku!» Kmet se vzdigne in gre; odpre peč, da bi pogledal.

Toda kaj vidi! Ostrmi in odreveni od

čudeža. Cela peč in celo poslopje se je lesketalo od svetlobe, ponva in otrok se je spremenilo v zlato, ki je sijalo kakor solnce. Otrok je sedel na ponvi že kot velik fant, lep, zdrav, čil in vesel, na glavi je imel krono iz biserov in zlahtnih kamenov, na strani ob pasu mu je visel meč, v desnici je držal listek z zlato pisavo, v levici pa je imel pšenični snop iz klasja; in vse to se je bliščalo kakor ogenj, ker bilo je vse iz čistega zlata.

Kmet se vrne, da bi starčku naznanil kak čudež se je zgodil in kaj naj stori. Toda starček ni bil več tam, stal je že pred hišo ter govoril: «Dobro zdravje, in kakor sta do zdaj, tako še tudi za naprej redno in mirno živita! Za Vajino dobro srce bodeta imela obilo plodovitost na polju in pri čedi, blagoslov in mir bode podelil Gospod Vajinim otrokom in unukom in vaju bode k sebi vzel in pogostil v svojem nebeškem stanovanju.» Nato izgine starček izpred njihovih očí, šel je kam drugam prenočevat.

Smešnica. Mojster pri mizi proti učencu: »France, zakaj ne ješ mesa?« France: »Ker je prevroče.« Mojster: »Ali ne znaš pihati?« France: »Znam, ali bojim se, da bi ga odpihlil.«

v sviloreji je razlika velika: l. 1868. je pridelala 80.000 metr. cent., l. 1893. pa 1.127.000 metr. centov kokonov. Primerjaje navedena števila vidimo, da je Ogrska v kmetijstvu, in s tem v blagostanju zadnjih 30 let velikansko napredovala; dočim se druge države trudijo, da tekom let povzdignejo vrednost pridelkov in izvoza za par, če gre najviše za kakih 20 do 30%, znaša ta razlika v Ogrski do 400%. In še enkrat rečemo: to vse gre na naš račun; kakor Ogrska napreduje, tako moramo mi nazadovati, mi in nikdo drug; kajti mi moramo od Ogrske imenovane pridelke in še mnogo drugih jemati, ker jih sami nimamo dovolj, in ker nam od drugod radi carine še dražje pridejo, in mi se moramo dati od Ogrske kmetijsko uničiti, ker med Avstrijo in njo ni carine. Naši kmetijski pridelki ne pridejo do tiste vrednosti, kakor nas stanejo, in vsled tega našega kmetijstva mora sčasoma biti konec.

Nič manj kakor v kmetijstvu, je Ogrska zadnjih 30 let napredovala tudi v velikem obrtu, kar se prav lahko ume. Sladkorja se od naše strani danes uže skoro nič ne uvaža, ker ga Ogrska uže sama 6krat toliko prideluje kakor l. 1882.; med tem ko je Ogrska l. 1889. morala še kupiti sladkorja za 5 mil. gold., da je pokrila svojo domačo porabo ga je leta 1895. že izvozila v druge države za 2½ mil. gold. Do pred kratkim smo še izvažali v Ogrsko stroje; danes ne le da naših izdelkov ne potrebujejo, ampak s svojimi se nam uže vsiljujejo. Isto velja o kemičnem velikem obrtu, jedino tkanine še zdaj uvažamo, ali kako dolgo!

Končajmo! Učenjaki strokovnjaki so izrekli, da je ozirom na razvoj kmetijstva in velikega obrta in vsled tega tudi državnih financ Ogrska zadnjih 30 let tako velikansko napredovala, da v vsej zgodovini ni najti nič podobnega. In na čegav račun? Če bi Ogri samo pri uvažanju žita morali plačevati le polovico tiste carine, ki jo nam plačujejo druge države, in še manj, znašalo bi to na leto okoli 50 mil. gld., in za ravno to vsoto bi mi dače na leto manje plačevali; kje pa je carina za druge uvoznine?

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Državni zbor se je v sredo otvoril. Vsi politiki mu prerokujejo le kratek čas zborovanja. Nemški poslanci bodo zopet začeli razgrajati, a sedanji ministerski predsednik tega ne bode mirno gledal.

Češko. Mladočeška poslanca Adamek in Slavik sta odložila svoje poslanske mandate. Vročekrvni življi si pridobivajo med češkimi volilci vedno več naklonjenosti. — Nemška mesta so hotela ustanoviti medsebojno zvezo v korist svojih teženj, a je namestništvo ni dovolilo.

Gornje-Avstrijsko. V Lincu zborujejo odposlanci avstrijske socijaldemokratske stranke. Širokoustijo se, kaj so že vse dosegli za ljudstvo. Žal, da ljudstvo o tem ne ve ničesar.

Štajarsko. Nemške kroge je osupnil odločen korak vlade, da si je upala razpustiti graški mestni zbor. Da bi vlada že prej napela močnejše strune proti Nemcem, ne bi ji sedaj delali toliko preglavic.

Koroško. Deželni predsednik je pri deželni vladi in okrajnih glavarstvih upeljal nedeljski počitek. — Nemcem v Spodnjem Dravbergu ne ugaja prav, da je sedaj trg v slov. rokah. No, se bodo že morali privaditi.

Kranjsko. Odbor katoliško-političnega društva v Ljubljani se je poklonil novemu knezu. Vladiki je živahno delovanje društva porok, da se za Slovence bližajo boljši časi.

Vnanje države.

Vojska. Ljudje, ki skrbno zasledujejo boj med Španijo in ameriškimi državami, so

bili čez binkoštno praznike v veliki negotovosti, kaj se je pač zgodilo v tem času na španjsko-ameriškem bojnem polju. Kajti sobotni časniki so prinesli brzojavno poročilo, da je ameriško brodovje pretekli petek pod poveljstvom Sampsona bilo popolnoma uničeno po španjskem generalu Cerveri. Najnovejša poročila pa ničesar ne vedo povedati o kaki bitki med sovražnim brodovjem. Bržkone je bila novica docela zlagana. Le toliko je gotovega, da Španjci slepe Amerikance s poročili o gibanju svojega brodovja, a Amerikanci slepe Španjce. Oslepljeni smo torej tudi mi, ki priobčujemo in čitamo ta poročila.

Italijansko. Ker se katoliška cerkev sočutno briga za ubogo, stradajoče ljudstvo, obdolžili so jo brezumni državniki, da so tudi njeni služabniki krivi zadnjih krvavih nemirov na Italijanskem. Sv. oče so to podlo obrekovanje krepko zavrnilo v pismu do milanskega nadškofa. — Zunanji minister Visconti nekaterim tovarišem ni bil všeč, ker ni hotel privoliti še v krutejšo preganjanje katoliške cerkve. Zato je dal ostavko, z njim vred pa tudi celo ministerstvo.

Francosko. V St. Etienne se je odkril spomenik vojakom, ki so izgubili življenje v nesrečni francosko-nemški vojski l. 1870. Predsednik republike je imel političen govor, v katerem je naglašal, da se Francoska noče vmeševati v španjsko-ameriške zadeve.

Belgijsko. Katoličani so pri zadnjih državnozbornih volitvah zopet sijajno zmagali. V zbornici bodo imeli celo številnejšo večino kot dosedaj.

Srbsko. Prvotne volitve so izpale za vladno jako ugodno. Govori se, da bo imela dvetretjinsko večino. A ta večina ne bo izražala mišljenja večine v prebivalstvu, kajti volitve se delajo po vladnem pritisku.

Bolgarsko. Odpadniku knezu Ferdinandu se ne dopada trdno prijateljstvo med Rusijo in Avstrijo, zato pa mešetari okoli z raznimimi vladarji na Balkanu.

Cerkvene zadeve.

Antonij Bonaventura,

knez in škof ljubljanski.

(Dalje.)

Šesta nedelja po Velikinoči, dne 22. maja, bil je krasen spomladanski dan. Kakor na predvečer po »večni luči,« tako so v nedeljo zjutraj zvonovi vseh ljubljanskih cerkva — in teh ni malo — glasno oznanovali praznik slovesnega vstoličenja novega kneza, dr. Jegliča. Do pol 10. ure se je zbralo okoli stolnega kapitola ljubljanskega razven tamošnjih gg. bogoslovcev do 150 čč. mašnikov, svetovnikov in redovnikov iz raznih krajev, da spremijo škofa v slovesnem obhodu iz škofje palače v stolno cerkev. Vernega ljudstva se je zbralo pa med tem zopet na tisoče in tisoče »pred škofijo« ali na glavnem trgu. A vkljub tolikim množicam ni bilo zapaziti najmanjšega nereda.

Ob pol 10 uri se je začel lepo razvrščen obhod pomikati proti stolnici. Spremljalo ga je prekrasno pritrkovanje zvonov in goreča molitev pobožnega ljudstva. Medtem so se bili v prostrani stolni cerkvi zbrali g. c. kr. deželni predsednik baron Hein s svojimi svetovalci in uradniki, več c. kr. generalov in častnikov, razni sodnijski in drugi ces. uradniki, deželni glavar g. Oton Detela z deželnim odborom, šolska in druga oblastva.

Ko novi škof prestopijo cerkveni prag, jim podajo stolni prošt, preč. g. dr. Leonard Klofutar, škropilnik z blagoslovljeno vodo, potem pa sivi starček zapojejo še s krepkim glasom: »Te Deum laudamus,« Bogu v dolžno zahvalo, da ima osirotela vladikovina zopet svojega vladiko. Med krasnim petjem stolnega pevskega zbora se pomika slavnostni obhod

proti velikemu altarju. Gredeč premilostivi škof s svojim spremstvom pobožno počastijo presv. R. T. v kapeli na evangelijski strani. Pri velikem altarju pa odpojejo preč. g. stolni prošt za vsprejemanje novega škofa določene molitve. Novi knezoškof so se zdajci podali na lepo pozlačen škofov sedež in so tako slovesno vzeli v posest škofjo stolico ljubljanske škofije.

Zdajci je pristopil stolni prošt g. dr. L. Klofutar ter je v gladkem latinskem nagovoru počastil novega kneza in škofa v imenu duhovščine ljubljanske škofije. Prevzvišeni vladika so tukaj odgovorili v mladeniško nadušeni latinščini ter so pozdravili mnogoštevilne duhovnike kot rojak, kot oče, kot brat in kot od Boga poslan škof, vspodbujajoč jih k medsebojni ljubezni, k ljubezni do udanih vernikov, k ljubezni do raznih nasprotnikov. Škofove besede so segale globoko do src. Sè solznimi očmi so se približali č. duhovniki škofjemu prestolu, da se poklonijo v vsej ljubezni in udani pokorščini svojemu novemu nadpastirju.

Na to stopijo presvetli knez z mitro na glavi in pastirsko palico v roki na prižnico, da se v poljudni domači govorici predstavijo milemu svojemu narodu. Izdali so se kot posebnega častilca Marijinega. Po njeni priprošnji upajo ne le sami priti k Jezusu, ampak tudi mnogo svojih ovčic k njemu pripeljati. »Po Mariji k Jezusu«, to je njihovo geslo.

Svoj slovenski govor so završili z nekaterimi nemškimi stavki, s katerimi so zagotovili Nemce svoje škofije, da bodo za njih dušni blagor jednako skrbeli, kakor za blagor svojih rojakov-Slovencev.

Po pridigi je bila slovesna pontifikalna sv. maša in ob njenem koncu papežev blagoslov s sv. odpustki. Častita duhovščina je na to spremila premilostivega kneza in škofa skozi natlačeno cerkev in polne hodnike v škofjo palačo. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nekoliko o medu.

Vsled velikega napredka, s katerim se lahko ponaša čebelarstvo, omogočila je iznajdba takozvanega »metalnega stroja« (Schleudermaschine) pripravljati med, najboljše pridelek čebel, na prijeten in snažen način, ne da bi ga morali oprijemati z rokami. — Čebelar je ravno vsled te iznajdbe v stanu, na lahek način razvrstiti med po mnogovrstnih rastlinah, iz katerih se dobiva, v med od akacij, lip, cvetja sadnega drevja, detelje, cvetic itd. — Za časa, ko cvetejo raznovrstne rastline, je treba čebelarjem samo z »metalnim strojem« med, katerega so nabrale čebele, odločiti iz satov, prazno satovje pa postaviti zopet nazaj, da jih napolnijo čebele.

Na ta način pridobljen med (Schleuderhönig) je najbolj čisti in lepi med, kateri se vobče more pridobiti. Tak med je brez cvetnega prahu, voska, svitel, ima prijeten duh, in sladek, dišeč okus. Barva tega medu se ravna po cvetju, iz katerega je pridobljen.

Med od travnih cvetic in cvetja sadnega drevja je svitlorjav, med od akacij temnorumen, med od detelje svitlorumen, med od hajdine in hoj pa temnorjav.

Pravi »metalni med« je v začetku žilavotekoč in se da pri livanju potegniti v niti, katere se ne trgajo. Sčasoma postane debel in tekoč, koncem pa, če je že stal dolgo, kristalizuje in postane trd. Da med kristalizuje in postane trd, je gotovo znamenje, da je pristen. Da postane kristalizovan, trd med zopet tekoč, treba je samo postaviti posodo z medom v vodo in to polagoma segreti. Razven »metalnega medu« pripravlja se tudi »pogačni med,« to je oni med, kateri se najde še v voščeni čebelinih pogačah.

Mnogo ljudij je krivega mnenja, da je samo pogačni med pravi, tekoči ali kristalizovani pa ponarejen. To mnenje je popol-

noma krivo; čebelar, kateri ponareja «metalni med», ponareja lahko tako tudi «po-gačni med».

Da se pravi med ne pokvari, treba ga je vedeti tudi spravljati na pravi način. Po-sode, v katerih se nahaja med, kakor čebri, lonci in steklenice, morajo biti pokrite, da ne pade nič v med; postavijo naj pa se v hladen, suh in zračen prostor. Po zimi treba jih je varovati pred mrzloti, po letu pred preveliko vročino. Tudi kruhove drobtine se ne smejo vmešati v med, ker ta zavrže in se skisa. Da pa ne morejo mravlje do medu, treba je posuti pepela okoli posod, v katerih je med shranjen.

Med je hrana, da mu ni druga jednaka, kar se tiče lahkega prebavljanja, hranilne snovi in dobrega okusa. Med preide brez zaostanka v krv, služi v tej pri njeni kemični izpremembi za gorkoto telesa in za razvi-janje krepke in čile moči ter je potemtakem najizvrstnejša hranilna snov, katero poznamo. Kar pa pridobimo z medom za naše telo, to je naše, in s tem gospodari življenska moč v nas po svoji želji in volji. Če se zdi turistu, da je vsled medu, za zajutrek zaužitega, ve-liko bolj čil, kakor doma, to ni prazna do-mišljija; on je zaužil z vsako žlico medu več hranilne zaloge, kakor pa doma z najboljšim mlekom. Pristni med stori človeško truplo sveže in krepko. Človeško telo, zlasti telo otrok, rabi veliko množico toploto pouzro-čujočih snovi; in te nam da med v obilici. Otroci si zategadelj velikokrat poželijo slad-karij, katere imajo v sebi toploto pouzroču-joče snovi. Mesto da spolnite to željo z bon-bončki in drugimi sladkarijami dvomljive kakovosti, uporabite najčistejši pridelek na-rave — med.

Medu pa ne vidi rad na svojej mizi samo zdrav človek, ampak tudi bolniku služi kot zdravilo ali bolje rečeno, kot pomoček. Koliko trpečih si je že s par žlicami medu odpravilo kašelj, prsne, vratne in mnoge druge bolezni; koliko starejšim osebam, katere trpijo vsled tesnobe v prsni, in to največkrat in najbolj v noči, je majhna žličica medu olajšala njih bolezen. Bolnik išče pomoči, kjer more. Marsikateri pije vodo kuhanih korenin in listja raznovrstnih rastlin. Zakaj bi drugi ne dali prednosti medu, kateri je najbolj fino in najbolj dišeče, kar nam po-nuja cvetoča narava.

Proti hripi in kašlju je najboljši čaj od lipovega cvetja, mešan z medom.

Ako se vname grlo, je pripraven prilivaj «žajbelj-čaja», mešan z medom.

Kdor ima pljučno bolezen, naj vzame med vsako jutro na tešče, mešan pa mora biti z ribanim hrenom. Tudi sok listja rast-line trpotec, mešan z dvakrat toliko medom in zelo kuhan, naj se zauživa pravilno, ker je že velikokrat pripomogel k zdravju bolanih pljuč ali sploh prsne bolezni.

Mnogo ljudi, kateri so bolehalo na že-lodcu, bilo je že rešenih starih želodčnih krčev, ker so pravilno uživali med. Čaj od rastline «pelin» in med, odstrani bolečine v želodcu in krepi prebavne organe.

Otrokom, katerim se rado zapre, dajte čaj od rastline «Fenchel», pomešan z veliko medom. Odraščeni naj se v jednaki bolezni poslužujejo medu in čaja od listja rastline «Sennes».

Pri oteklinah naj se med zmeša z žitno moko v gosto testo in se naj položi na oteklino; ta kmalu premine.

A ne samo kot zdravilo, ampak tudi kot hrano ga lahko rabimo in sicer kot sladilo kave, čaja, mleka itd. mesto sladkorja. Med, dobro mešan s surovim maslom, in načrtan na kruh ali žemljo, radi jedo odrasli in otroci, in tudi prav dobro tekne.

Sejmi. Dne 5. junija: pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Dne 6 pri Št. Juriju ob južni železnici, v Turniščah, v Mariboru levi breg. Dne 7 v Radgoni, v Kapelah pri Bre-žicah. Dne 8 v Lučah, Štrasu, Sv. Marjeti na dravskem polju, Sv. Martin pri Slovengradcu.

Dne 10 v Marku pri Laškem, Trbovljah, Tur-nišcah (svinjski), na Pilštanju.

Dopisi.

Iz Celja. (Novo društvo.) Kakor je že vsem cenj. bralcem «Slov. Gospodarja» znano, ustanovilo se je v Celju novo «De-lavsko podporno društvo.» Namen novega društva je vzvišen. Naše društvo bo prire-jalo po celem slov. Štajarju shode, na katerih se bode razmotrivalo socialno vprašanje s krščanskega stališča. Skrbelo se bo za to, da se povsod, kjer je le količkaj kaka po-treba, ustanovijo podružnice, tako da se zdravo socialno gibanje zanese med ves narod. Društvo je namreč tako osnovano, da se lahko povsod ustanovi podružnica, kjer se le 10 udov javi. Društvo bo tudi v slučaju nezgod podpore delilo in to za borih 10 kr., katere vsak redni ud na mesec društvu pla-čuje. Ti dospevki so res tako mali, da bi s temi ne mogli dolgo računati, pa ker upamo, da bode pristopilo k društvu veliko število podpornih udov, se ne bojimo, da bi društvo ne moglo zadostovati svoji nalogi.

Vsi rodoljubi in rodoljubkinje ste torej lepo prošeni, da po možnosti podpirate to prekornostno društvo. Naše društvo bo nabrani denar obračalo v dobre namene in ne bo delalo, kakor sociji, kateri krvavo zaslužene delavske krajarje prikladaajo židovskim kapi-talistom in njih vodjem à la Adler, Ellen-bogen e tutti quanti. Ako bi bili socialistični delavci tiste krajarje, katere so deloma krščenim, deloma nekrščenim judom zdajali, skupaj nabirali, bi imeli danes že takšen fond, katerega obresti bi tisoče invalidov lahko preživele. Ker pa tega niso storili, nimajo zdaj od tistega denarja nič družega kot ne-zadovoljnost, razburjenost in pohujšanje.

Da krščanski delavci popravimo, kar je zamujenega in kar se še da popraviti, zato pa pristopite, dragi rojaki, v obilnem številu k društvu kot podporni ali ustanovni člani. Snujte tudi podružnice po celi deželi. Čim hitreje se bomo družili, tem preje bomo preprečili delovanje naših nasprotnikov.

Kjer si želijo rodoljubi osnovati podruž-nico, naj se blagovolijo za natančnejša pojasnila obrniti na «Delavsko podporno društvo v Celju, Gosposke ulice, št. 13.» Od tam se bodo dajala radovoljno vsa natančnejša obvestila, kako se naj snujejo podružnice. Toraj na ve-selo svidenje pri kaki podružnici!

Krščanski socijalist.

Iz Jarenine. (Novo društvo.) Nek slovenski list opisuje v uvodnem članku «Meja se pogreza» žalostno stanje našega naroda tu ob meji med Mariborom in Muro in predlaga, naj se ustanovi v Mariboru osrednje politično društvo s podružnicami po župnijah. Tudi mi si želimo osrednjega poli-tičnega društva za celi politični okraj Maribor in bi tako društvo že moralo davno živeti, pa z nasvetovanimi podružnicami ni nič, ker snovanje takih nasprotuje § 33 društ-venih postav. To bi člankar pač moral vsaj vedeti. —

Priznati moramo z žalostjo, da smo ob-mejni branitelji Slovenstva bili doslej od mariborskih rodoljubov le slabo podpirani v našem narodnem boju. Le redko so zahajali med nas ter budili naše ljudstvo! Seveda je tudi res, da mariborski Slovenci nimajo med nami posestev in vsled tega tudi volilnih glasov ne kakor Nemci. To je za nas velika nesreča, kajti naši nasprotniki imajo ravno na mariborskih posestnikih največjo zaslombo.

Šentiljska župnija je skoraj vsa v na-sprotnih rokah, v naši župniji je prišla 5. maja Pesnica v njih oblast, kar pa je od nas dalje proti zahodu, pa je tako že dolgo vse v rokah naših največjih nasprotnikov. Pri vo-litvah na Pesnici smo Slovenci storili svojo dolžnost — nismo spali — in so si posebno mnogo prizadevali naši vrli možje Weingerl, Šmirmaul, Zupanič in Sekol, toda zmagali

so nasprotniki, pa le vsled lažij in pritiska. Da je nezavednost na eni strani, na drugi pa odvisnost v denarnem oziru od nasprot-nikov, posebno od Flucherjeve «Vorschuss-Casse» na Ravnici, gnala nekatere v nasprot-nikov tabor, smo z žalostjo opazili in prav tu spoznali potrebo političnega društva.

In res se že snuje kat. politično in go-spodarsko društvo s sedežem v Jarenini, čegar delokrog bo obsegal vse obmejne žup-nije političnega okraja mariborskega. Ker v Mariboru nihče nič ne začne v tem oziru, potreba pa je že skrajna, smo tu za mejo začeli mi. Društvo bo pospeševalo politični in gospodarski napredek, branilo in varovalo, kar se je naše, in skušalo izgubljene postoj-anke nazaj pridobiti, bo torej velikega po-mena za mejo. Zato se nam čudno dozdeva, kako more člankar nekega slovenskega lista, mesto da bi z veseljem pozdravil ta pojav, primerjati društvo z možnarji, nastavljenimi „po toči;“ vidi se, da tukajšnjih krajevnih razmer prav nič ne pozna. Mi pa upamo, da bo društvo, čegar pravila so se pred kratkim vladi v potrjenje odposlala, začelo v nedavnem času res podobno možnarjem krepko streljati zoper liberalne nemškutarke megle, da za-brani, da ne bo toča nemškutarstva in brez-verstva pobila naših lepih obmejnih slo-venskih krajev, kateri so še v naših rokah.

Iz Kozjega. (Neznosne razmere.) Nekje na spodnjem Štajarju leži prijazen trg. V tem prijaznem trgu prebiva neprijazen grajščinski oskrbnik. O tem neprijaznem oskrb-niku bomo peli danes kratko pesem. Ta grajščinski oskrbnik, katerega imamo v mi-slih, vzbuja dan za dnevom s svojim vedenjem silno nevoljo ne samo med priprostim na-rodnom, temveč tudi med tržani oboje narod-nosti. V svoji veliki zagrizenosti tepta v blato vse, kar je slovenskega in cerkvenega ter hujska ljudi proti cerkvi in Slovencem. Akoravno je grajščina dolžna cerkvi pripo-magati, vendar ne da oskrbnik ne vinarja, ne kamna. Ko ga pretekle dni poprosi cerk-veni ključar kamenja za cerkveno škarpno, zaklel se je ošabnež, da niti enega kamena ne dá. Vsled tega se je vnela silna nevolja v srcu slehernega poštenega človeka. Ne po-gleda ga nikdo več ne Nemeč, ne Slovenec, izvzemši njegovi dolžniki, ki trepetajo pred mogočnim tujcem. Ne malo nevolje je vzbudil oskrbnik tudi pri obrtnikih, ker si je zopet sezidal — hišo, katera mu bo služila za go-stilniško in mesarsko obrt. Človek, ki ima itak že vse žepe napolnjene s slovenskim de-narjem, hoče s tem novim podjetjem spraviti naše obrtnike ob zadnji zaslužek. Sevé, ako bi bilo naše ljudstvo tako zavedno, da bi pri takem človeku ničesar ne hotelo kupo-vati, bilo bi dobro. Pa kaj, da smo Slovenci v tem pogledu daleč, daleč zadaj! Najhujše pa je še to, ker se je omenjeni tujec med Slovenci do cela vgnezdil nakupivši si med nami posestava. Te sitne pijavke se ne bomo nikdar otresli.

O kakem zagrizenem davkarju ali kakem privatnem uradniku nas vedno navdaja upanje, da ga veter gotovo enkrat zanese drugam, o tem pa nimamo nobene nade, ker ima med nami svoje hiše in svojo zemljo. Žalostna nam majka!

Iz slovengraškega okraja. (Šola v Golavabuki.) Višja oblast hoče po vsej sili staviti podružno šolo v Golavabuki na Pohorju. «Slov. Gospodar» je že povedal, da komisija strokovnjakov ni našla priprav-nega prostora za šolo. Krajni šolski svet v v Šmartnu in občinski zastop Golavabuka sta se v dveh sejah izrekla zoper novo šolo iz sledečih uzrokov: 1. Občina Golavabuka plačuje že «kloster» v Šmartnu, namreč šolo, ima torej pravico do nje; ko bi se tudi nova podružna šola po sile postavila, bi stariši svoje otroke mimo nove šole v Šmartnu pošiljali, kakor jih sedaj pošiljajo. 2. Na štiri-razrednici v Šmartnu so boljše učiteljske moči, se torej otroci več naučijo, v take gore bi težko dobili kakšnega izvrstnega učitelja. 3. Hoja je silno težavna; po zimi ve-

liki sneg, velike zameti in plazovi, po stezah led, da odrasli komaj hodijo, obisk šole bil bi nemogoč. 4. Občina Golavabuka je silno uboga, ima nad 1000 gld. dolga, občinske doklade so že do zdaj visoke, gozdje posekani, šola bi stala več tisočakov, in bi nekatere posestnike na nič spravila. 5. V okolici, ki bi bila všolana v novo šolo, je samo 33 otrok, postava jih pa zahteva vsaj 40. — Torej občina se brani, krajni šolski svet se ustavlja, prostora ni, vode ni, lesa ni, denarja ni, otrok ni, a višja oblast hoče po vsej sili osrečiti Pohorje z novo šolo. Reč je že smešna postala. Zdaj bo menda mir.

Iz Vojnika. (Čudno spanje) spi tukaj neko dete, ki je bilo rojeno l. 1895 v Škofjivasi! Dve leti je res dobro rastlo in postalo že precej močno; sedaj pa skoro poldrugo leto spi, da se prav nič ne vzbudi. Ljudje se zelo zanimajo zanj. Samo njegova mati se bolj plaho ozira na svojega spavajočega otroka. Morda jo je oplašilo prerokovanje nekega tržana (Slovenca), ki ga je spregovoril pri rojstvu tega deteta, rekoč: Dete se je rodilo, pa bo zopet zaspalo. Nikdar! To se ne sme zgoditi in uresničiti! Posebno pa tukaj pri nas ne! Dete, o katerem govorim, je prva kmečka ženska Cirilova poudružnica na Štajarskem, ustanovljena za Škofjovas in okolico in za vsako ženo, ki se čuti hčerko majke Slovenije. Toraj na noge, vrle narodnakinje, ker mi že zelo težko pričakujemo trenutka, da bi bili povabljeni v Vaše društvo. Saj tudi ni čuda, ker smo že res imeli vesele in poštene ure v Vaši družini. In mislim, da bi bilo najboljši, ako bi si kje v Arclinu izbrale prostor za Vašo veselico, ker tam še nismo bili in ravno tje nas pa zlo veseli. Še enkrat Vas opozarjam, narodnakinje, postavite se na noge in pokazite, da tudi ženska gori za majko Slovenijo. Zavedne Slovenke naj živijo!

Iz Celja. (Nemški kulturni napredek.) Celi čas pripravljali so se že naši Nemci na vreden sprejem kolesarskih heilbratcev iz Gradca, katerih prihod je bil napovedan na binkoštno nedeljo. Že v soboto dopoldan videl si pristne nemške Celjane težko s plavicami obložene okoli letati, katere so si tudi tu pa tam po bratovsko delili. Pa kazalo je vse, da ne bo lepega vremena. Ti smola ti, kaj bo storiti! Ako bo deževalo, bo ves »hetz« pri kraju, ker prvič ne bo mogoče toliko frankfurtaric razobesiti, kakor bi si jih želeli, in potem pa tudi mnogovrstno heilanje se ne bo tako krepko razlegalo. Glejte, pa kaj pride tem bistrim glavam na pamet! Ker se je vreme tako černo držalo, sklonejo si lepo vreme uprav priboriti. Jeli so streljati s topiči, da bi tako hudomušne oblake prepodili. A ta poskus se jim je popolnoma izjalovil; vkljub temu jelo je deževati in deževalo je do ponedeljka. Med dežjem vsprejeli so vremenske trpine iz Gradca in z nekaterimi vozovi spravili jih pod varno streho. S tem činom nas torej niso preverili svojega kulturnega napredka. — Bolj srečni bili so pa po noči, ko so z združenimi močmi kazali vso svojo čudovito vstrajnost pri razgrajanju in »nemškem tulenju«. Bili so bržkone celo noč »wacker auf bei der Arbeit«, kajti še v jutro vlačile so se pijane barabe po mestu in s krohotom okoli cerkve motile službo božjo.

Take so torej razmere, kadar pride par »olikanih« Gradčanov obiskat nekaj celjskih posili Nemcev. Sicer so nam ti graški kulturo-nosci znani že iz raznih časnikov, a reči moramo, da so prekosili vsa naša domnevanja. Bog nas varuj take nemške kulture!

Iz Slovegradca. (Napredek v vsakem oziru.) Najnovejša pridobitev je novorojeno socijaldemokratsko delavsko društvo. Napovedano je bilo zborovanje pri Lobeji; delavcev, mojstrov, pomočnikov je prišlo kakih 50, naši vrli kmetje niso šli na limanice. Z Gradca je prišel nek Doppler, prerokovat zlate čase. Govor je bil prav nedolžen, kakor bi socijaldemokrati bili res pravi angelji miru in sreče. Tožil je o žalostnem

stanju delavcev; delavec porabi, če borno živi, z družino 1 gld. 80 kr., in to bo moral dobiti; (kako pa bo kmet shajal, če bo delavcu plačal 1 gld. 80 kr. na dan, tega pa ni razložil). Zahteval je direktne volitve, odpraviti se morajo volilne skupščine velikih posestnikov in obrtnih kamor, da bo več demokratičnih poslancev prišlo v državni zbor; (da so pa mokraški poslanci v državnem zboru pomagali ljudem in liberalcem. ki so večinoma zakrivali sedanjo bedo, da so le ropotali in kričali, glasovali pa zoper vsak koristen predlog boljših poslancev, to je pa modro zamolčal). Delati se sme le osem ur na dan. Omika se mora vsestranski širiti, (kako pa mokrači svojo omiko kažejo z ropotanjem in vreščanjem, s puntom in pobijanjem oken, z lažjo in hujskanjem zoper vero in deželsko gosposko, to je pa pozabil). Knez Švarcenberk ima na leto en milijon dohodkov, to je krivica, to se mora razdeliti; ravno tako se mora zgoditi z grozno bogatijo samostanov, (židje so mu seveda pre-revni, jud Rotšild ima samo 200 milijonov gld. dohodkov na leto, pa tega ni povedal naš govornik). Ženske in otroci v tovarnah ne smejo delati, ker razpada družina in se zane-marja odgoja otrok; (da pa hočejo demokrati odpraviti zakon in ž njim družino, da bi se ljudje križem družili kakor živinica, ki nima zakonske zveze, da se naj po njihovih naukih otroci starišem vzamejo in v javne odgoje-valnice stlačijo daleč od starišev, to bo menda prihodnjokrat razodel). Hvalil je grozni punt na Italijanskem, pohvalil tudi sloven-graške delavce, da so 1. majnika po mestu vreščali in rudečo cunjo na kolu nosili; vladni komisariji pri njihovih shodih jim niso po volji, ker ne pustijo govoriti vsega, kar bi kdo hotel; vojaštvo naj se odpravi, je menil, (seveda da bi potem lažje rogovilili). Pravil je nadalje, da demokrati ne delajo razločka med narodnostmi, Nemec in Slovenec imata enako pravico; (seveda bi jo naj imela; da pa so pri volitvah mokrači povsod rovali z nemčuri in judi zoper lastne rodne brate, to je zatajil). V šolo je hodil le 4 leta v trirazrednico; (se je poznalo iz govora). Tirjal je prosti tisek in prosto govorjenje. Dražil je delavce zoper mojstre in posestnike, ker so preslabo plačani, in hujskal posestnike in mojstre, ker ne morejo več shajati pri takih plačilih. Jako ljubeznivo je govoril z g. učitelji, kako se jim slabo godi, (seveda bi jih rad pridobil za svoje namene, samo nobenega zraven ni bilo; sploh pa so slovenski učitelji večinoma močnejši, ki se ne bi dali od mokračev zlorabiti in za nos voditi). Nazadnje je priporočal demokratsko delavsko društvo; treba bo le plačevati in brati, modrost mokraških govornikov poslušati in jo premišljevat; glavna reč bo seveda plačevanje; mokraški hujskači si bodo pri tem služili lep denar, kakor je znano, ti delavec pa le plačuj. Končal je s tem, da jedina rešitev je v socijalni demokraciji (namreč če še kaj imaš, se boš še tistega lahko iznebil). Par pristašev mu je klicalo »wacker«, »heilo« ni bilo nič slišati. — Govor je bil poln zavijanja, s pravim obrazom si ti strijci niso upali pokazati se. —

Razne stvari.

Domače.

(Imenovanje.) Vitanjski rojak, dr. Fr. Jankovič je imenovan sekundarjem v deželni bolnici ljubljanski. — Celjsko okrožno sodišče je imenovalo g. dr. Josipa Barle-ta, sloven-graškega rojaka, notarskim namestnikom v Slovenski Bistrici. — G. dež. sodn. svetovalec v Marenbergu, Jakob Munda, je imenovan dež. sodnijskim svetovalcem v Novem mestu. Častitamo!

(Podporno društvo za slov. visokošolce) na Dunaju je sprejelo od gospoda Frana Dolenca, trgovca v Mariboru,

118 gld. 50 nvč. kot velikonočno darilo, nabrano med mariborskimi rodoljubi.

(Slovensko vseučilišče v Ljubljani.) Mestni župan ljubljanski misli sklicati za mesec avgust shod slovenskih županov, da se izrečejo za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Do istega časa pa bi naj ne bilo nobene občine, ki bi še ne vložila prošnje za slovensko vseučilišče. Zakaj bi ravno naši dijaki morali hoditi študirat v tuja nemška mesta, zakaj bi ne smeli ostati na slovenski zemlji?

(Umrli) na Moti pri Ljutomeru dne 26. majnika kmečki fant Ivan Kuzma. Bil je veren katoličan in vnet sin Slovenije. Gasilno, bralno in pevsko društvo na Cvenu je izgubilo v njem marljivega uda.

(Iz kozjanskega okraja.) Zlato poroko sta obhajala dne 24. majnika dva zakonska iz Prelazkega poljske župnije pri Kozjem. Božja predvidnost pa je hotela v kupo redkega veselja primešati nekoliko bridkega pelina. Poprejšnji dan pride namreč Jožef Kobale, krčmar na Bučah ter mož hčere omenjenih zakonskih na njih dom, pripravljat za gostovanje. Okoli poldne gre k potoku umivat si roke in noge. Pripognivši se k vodi omahne v sicer plitvi potok ter obleži pri priči mrtev. Kakor je preiskava pokazala, je bil zadet od mrtvouda, star šele 36 let. V tihi žalosti sta praznovala zakonska svojo zlato poroko.

(Kava družbe svet. Cirila in Metoda) se dobiva v Mariboru pri gosp. Berdajsu. Slovenci, zahtevajte in rabite to izborno kavo, ker s tem ne koristite le sebi, ampak tudi vseslovenski šolski družbi.

(Šmiklavška cerkev) nad Celjem se bode prenovila in sicer dobi lep nov zvonik ter nove večje zvonove. Priprave se že delajo.

(V Celji) se nahajajo prav »nobel« gimnazijci, ki hodijo liki profesorji po pruskih kavarnah. Kaj-li gospod ravnatelj ne vidi ali noče videti tega?

(Nesreča pri streljanju.) Dne 27. maja gre Marka Brglez po domače »Olet«, posestnik v Zavodnji, s puško na svojo njivo, ker je videl na njej vse polno vran, ki so mu turšico pobirale. Puška je bila že delj časa nabasana, in vsled tega se je pri strelu raznesla in posestniku levo roko močno poškodovala.

(Baron Mac-Nevin.) Že davno ga je odnesla sapa na Koroško, a Štajarske še vedno ne more pozabiti. Pri zadnjih občinskih volitvah v Ljutomeru je zopet priskočil tamošnjim posili - Nemcem s svojim glasom na pomoč. Baron je namreč častni občan ljutomerski. Ker si prej ni pridobil nobenih zaslug za trg, pridobiva si jih sedaj pri volitvah. Častno občanstvo se mu je dalo torej na kredo.

(Nove razglednice.) V založbi g. Iv. Bonača v Selenburgovih ulicah v Ljubljani so izšle nove razglednice. Na njih se vidi sv. Jošt nad Kranjem, Toma Zupana dvorec pri Okroglem, v vznožju bistra Sava in nad celo pokrajino se kaže podoba Toma Zupana, prvomestnika družbe sv. Cirila in Metoda. Cena dopisnice je 5 kr., podružnice in pre-kupovalci pa dobe 100 dopisnic za 4 gold. Ker se prodajajo v korist Ciril - Metodove družbe, jih ni treba še posebej priporočati.

(Rojaki, v Kozje!) Ustanovitev »katoliško-političnega društva za kozjanski okraj« se vrši v nedeljo dne 5. junija v prostorih g. Fr. Gučeka. Slovenci kozjanskega okraja! Komur je količkaj mar za razvoj in napredek Slovencev kozjanskega okraja posebej; komur je mar zato, da se vendar že enkrat vzame moč oholemu tujcu, ki gospoduje nad našim ljudstvom; komur je mar, da se že vendar enkrat odpravi nepotrebno nemškutarjenje iz vseh uradov; komur je mar, da se vzbuja in razširja katoliška in narodna zavest; komur je mar, da se branijo verske, narodne in državljanske pravice našega naroda; slednjič, komur je mar, da se poučuje slovenski narod v političnih, gospodarskih in

socijalnih razmerah ter da se sploh razširja krščanska omika, — ta ne ostane v nedeljo v senci pod lipo! Vabimo zlasti vse odlične, omikane Slovence iz celega okraja, ker društvo bo raztezalo svoje delovanje na ves okraj in ker se mora vodstvo sestaviti iz celega okraja. Na veselo svidenje torej v nedeljo v Kozjem!

(Škof ne znajo nemški.) O novem ljubljanskem škofu so vedli nemški listi povedati, da ne znajo dobro nemški. To je samo ostudna laž, ki ima le to nalogo, hujskati kranjske Nemce proti slovenskemu škofu.

(Beseda «Windischer» je psovka.) Graško okrajno sodišče je obsodilo 14. aprila t. l. nekoga radi razžaljenja časti po § 436 na denarno globo, ker je svojemu nasprotniku dejal «Windischer». Obsojenec je naredil na dež. sodišče priziv, o katerem se je razpravljalo dne 22. maja. Sodišče je potrdilo obsodbo, da je «Windischer» psovka.

(Najstarejši mož) v Jarenini je bil bivši krojač in pozneje trgovec Franc Červek, ki je umrl na binkoštni ponedeljek v 95. letu svoje starosti. Bil je rojen dne 28. sept. l. 1803.

(Jareninski moški in mešani pevski zbor) prav lepo napredujejo po neumornem prizadevanju preč. g. župnika in marljivega gosp. organista učitelja Čonča. Ob binkoštnih praznikih smo z velikim veseljem poslušali njuno lepo petje. Le tako naprej vrle pevkine in vneti pevci!

(O pritožbi ormoških Slovencev) gledé šole je razsojalo tedni upravno sodišče na Dunaju. Deželni šolski svet hoče ustanoviti nemško šolo. Vladni zastopnik se je strinjal z zastopnikom Slovencev, češ, da za nemško šolo ni dosti otrok. Sodišče bo razglasilo razsodbo dne 24. junija.

(Vojniške volitve.) Posl. Berks je vprašal vlado zastran vojniških občinskih volitev, ki se nočejo razpisati poprej, dokler ni napravljen zapisnik volilcev tako, da morajo zmagati tamošnji Nemci.

(Več občin iz slovengrškega okraja) zahteva po poslancu Berksu pravičen odkup svojih zemljišč za novo železnico.

(Občine Golovabuka. Smartin in Razbor) pri Slov. Gradcu zahtevajo po poslancu Robiču spremembo postave z dne 29. februarija 1880 v zadevi kužne bolezni. Krivično je namreč po zdajšnji postavi, da če se le v eni sami vasi pokaže kužna bolezen, pa je prepovedano živino prodajati iz celega okraja. Razborska občina zahteva tudi spremembo obrtne postave v tem smislu, da bi zamogli mojstri postati tudi taki rokodelci, ki sploh dokažejo, da so zmožni izvrševati svoje rokodelstvo, ne da bi morali pokazati spričevalo, da so obiskovali obrtno šolo ali delali kot palirji in pomočniki.

(Muza pravice, zakrij si obraz!) Preteklo sredo zjutraj opotekala sta se po ulicah celjskega mesta dva pijana človeka in napadala mimo idočé Slovence z raznimi psovkami in vihtenjem palic. Redarja seveda zopet ni bilo nobenega blizu. Sicer se pa imamo toliko na nje zanašati, kakor Gradčani na svoje. Ta dva razgrajča bila sta — jurista (!), oba v pisarni znanega odvetniškega rogovileža. In Nemci hočejo, da naj Slovenci od njih sprejemamo omiko! To bi bilo lepo!

(Otrok zgorel.) V noči od 30.-31. majnika zgorela je hiša v Poljčanah št. 67. Oče Soršak zapazivši plamen krog sebe, zgrabi otroke in zbeži, medtem ko se mu starejši Vinko, star 9 let, za hlačiце prime, da bi bežal z očetom; pa naenkrat se deček obrne in ostane v hiši. Oče ga hoče rešiti, pa ne more več do njega in deček je pred očmi očetovimi zgorel.

(Veseli majnik) so obhajali zadnji četrtek pilštanski učenci in učenke v družbi svojih vrlih učencikov v spomin petdesetletnega vladanja našega presvitlega cesarja. Učiteljstvo je s pomočjo blagih dobrotnikov priredilo ljubi mladini izredno veselje. Vsa mladina je bila bogato obdarovana; dečki

so dobivali klobuke, naprsnike, suknjice, hlače, drugi zopet razna šolska orodja; dekleta so razveselili z robci, predpasniki, nogovicami itd. To je bilo veselje! V imenu ljubih malih učiteljem in vsem dragim dobrotnikom šolske mladine stokrat «Bog plačaj!»

(Gosp. poslanec Josip Žičkar) je na binkoštni ponedeljek na Vranskem poročal o državnozbornem delovanju. Posebno zanimivo je razpravljalo o nagodbi z Ogrsko. Volilci so ga vprašali, ali bo pač pričakalo nižje ljudstvo kedaj boljših časov. Poslanec je odgovoril, da bi se že gotovo kaj storilo, a nemški ropotači zadržujejo vsako resno delo. Volilci so zahtevali, naj se sklene z Ogrsko pravična nagodba ali pa nobena in naj se dela na to, da se odpravijo žitne borze. Marljivemu poslancu se je soglasno izreklo zaupanje.

(Javno vprašanje.) S katerimi razlogi more utemeljiti «slavna volilna komisija občine Pesnice» ovržbo pooblastila volilca iz sosedne občine povodom volitve občinskega zastopa dne 5. maja t. l.? I kaj umeva pod besedami: «Uradno zadržan?»

Volilec. (Sv. misijona v Pamečah) se je udeleževalo veliko število ljudij. Sv. misijon sta vodila č. gg. Kitak in Kovalik.

(Cerkvena glasba v Celju.) Kakor vsako leto, tako se bodo tudi pri letošnji procesiji na dan presv. R. T. popevale liturgične pesni z godali.

(Časniški kolek.) Vlada je v državnem zboru predložila zakon za odstranitev časniškega in koledarskega koleka, toda zahteva, da se prej vsprejme davčni zakon za sladkor.

(Od sv. Nikolaja na Polju) se nam poroča, da trpi ljudstvo tamkaj veliko pomanjkanje, ker je žito drago, podpore pa od nobene strani. Ubogo ljudstvo!

(Nagla smrt.) V občini Lastnič kozjanskega okraja je šel Jakob Kolar 11. maja s košem v svojo gorico, pa komaj pride dobra dva streljaja od hiše, pade na tla in mrtev obleži. — Ravnotam je tudi tako naglo umrla dekla Marija Črnovič. Zvečer je šla spat, a drugo jutro se ni več vzbudila. — V Golobinjaku podčetrčke župnije je šla 14. maja neka gospodinja od doma in ni prišla več nazaj. Drugi dan so jo našli mrtvo ležati pod nekim hrastom tik Sotle.

(Umrli je) v tukajšnjem zavodu č. šolskih sester v 32 letu svoje starosti čast. sestra Serafina Muhovec, doma iz Žalca.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jakob Menhart, kapelan na Ptujski gori, pride kot mestni kapelan na Ptuj.

Društvene.

(Dijaški kuhinji) mariborski je darovala gornjegradska posojilnica 10 gld.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so od 1. do 25. majnika poslali: Slavna posojilnica v Pišecih po g. J. Vršecu 5 gld. — Moška podružnica v Celju 70 gld., in sicer 21 gld. 50 kr. udnine za l. 1897., 48 gld. 50 kr. je pa donesek Celjskega «Sokola» kot prva polovica pokroviteljine. — Moška podružnica v Ormožu 22 gld., vmes je 4 gld. 47 kr. kot donesek Mohorjanov, nabran od č. g. mestnega župnika V. Venediga. — Po č. g. J. Žmavcu, župniku v Remšniku, 5 gld.; darovali so gg.: Zavadi, J. Smole, J. Žmave, J. Bizjak, L. Bizjak, M. Stole in Al. Gugl po 50 kr. in drugi 1 gl. 50 kr. — Gg. I. Kranjc, V. Ježevnik, M. Hleb in Ivan Kačič v Šoštanju 4 gld. — Čast in hvala vsem rodoljubkinjam in rodoljubom, podpirajočim plemenite svrhe naše družbe! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(«Triglav», akademično društvo slov. visokošolce v Gradcu) priredilo bode v soboto, dne 4. t. m. v Narodnem domu v Celju koncert. Med drugimi peli se bodeta Foesterjeva skladba »Samo« ter Vilharjeva »Slovo«. S petjem G. Ipavičevega krasnega »Pozdrava« bode pa sodeloval celjski mešani zbor.

(«Slovenska čitalnica») mariborska priredi pri ugodnem vremenu v nedeljo, dne 5. junija popoldan izlet v Št. Ilj. Slovenci, na mejo!

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) v Žalcu ima na Telovo dne 9. junija 1898, v gostilni gospé Hausenbichler svoj letni občni zbor; začetek ob 4. uri popoldne. Vspored: 1. Pozdrav; 2. poročilo; 3. slavnostni govor; 4. pobiranje letnine; 5. volitev odbora in odposlancev. K obilni vdeležbi prijazno vabi Odbor.

(«Podporno društvo organistov») je že dobilo odlok od škofijskega ordinarijata lavantinskega, da so mu društvena pravila potrjena.

(«Mladeniška družba») pri Sv. Trojci v Slov. goricah je dne 22. maja slovesno obhajala blagoslovljenje družbene zastave.

(Ustanovitev «katoliško-političnega društva za kozjanski okraj») se vrši dne 5. junija z naslednjim vspeodom: 1) Pozdrav predsednika osnovnega odbora. 2) Razlaganje pravil. 3) Vpisovanje udov ter volitev odbora. 4) Naš sedanjí politični položaj (govor). 5) Narodnost in domovina (govor). 6) Nasveti in vprašanja. Začetek ob 4. uri popoldne.

(Blagoslovljenje zastave.) V Lehnu pri Ribnici, se bo v nedeljo, dne 5. junija ob 4. uri popoldan v spomin 50letnega vladanja sedanjega cesarja blagoslovila krasna šolska zastava. Ob 6. uri popoldne se vrši v gostilni pri Brnku veselica, pri kateri bode tambural in popeval tamburaški in pevski zbor v Lehnu. Vse vrle narodnjake in domoljube vabi prav uljudno k tej slavnosti in veselici — narodni Lehn.

Iz drugih krajev.

(Iz državnega zbora.) 1. junija se je zbral zopet državni zbor. V teku treh tednov, ko je prenehalo zadnje zborovanje, se je pripetilo marsikaj, da se je pričakovala jako burna prva seja. Vendar posebne razburjenosti ni bilo; to morajo prusaški listi še le podnetiti. Graški poslanec Hofman je zaradi graških razmer, ki smo jih označili v uvodnem članku, vložil nek nujni predlog ter zahteval, naj se takoj danes začne o njem razpravljati. Med njegovim govorom je bilo slišati mnogo krika od strani Schönererja, Wolfa itd.; večina poslancev pa je vidoma odobraval postopanje vlade nasproti graškemu mestnemu zboru. O predlogu Hofmanovem se ni moglo obravnavati, ker je temu ugovarjal češki poslanec dr. Engel. Na dnevnem redu je zdaj obravnava zastran jezikovnega vprašanja in le takrat, če bi nihče ne ugovarjal, bi se smela pričeti kakšna druga obravnava. Graški Nemci morajo torej počakati, dokler bo vseh 50 govornikov v jezikovni debati prišlo na vrsto. — V dobro poučenih krogih se nikakor ne misli na to, da se zaključi državni zbor. Pričakuje se velikoveč v kljub vsej namišljeni razburjenosti mirno zborovanje.

(Imenovanje.) Polkovnik Leon Guzek, ki je vodil stotnijo 87. pešpolka na Kreti, je imenovan poveljnikom pehotnega polka štev. 15.

(Nesreča.) Na dan Vnebohoda zjutraj okoli 8. ure se je razpočil v Pragi kotel na parniku «cesar Fran Josip» praške veltavske parobrodne družbe. Nesreča se je pripetila četrto ure pred odhodom parnika pri postajališču na Palackega nabrežju. Ubitih in ranjenih je več oseb.

Loterijne številke.

Gradec 28. maja 1898: 50, 11, 13, 88, 62
Dunaj » » » 55, 62, 29, 87, 45

Fulard-svila 65 kr.

2 do 3 gold. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obzrcih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. v najbolj novošegnih tkaninah, barvah in obzrcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Oznaniilo.

C. in kr. vojaška oskrbovalnica v Mariboru, prodaja dražbenim potom od dne 11. junija 1898 naprej otrobi, ki so se nabrali v letu 1897/98, in sicer približno 480 met. centov rženih z drugimi mlinskimi odpadki vred ali brez istih, katerih je okoli 120 met. centov.

Prodajali se bodo od 11. junija 1898 naprej vsako soboto kot sejmski dan točno ob 9. uri dopoldne in sicer v erarskem skladišču za žito in moko zraven parnega mlina „Styria“, meljsko predmestje, Kriehuberjeve ulice. Te zaloge so tudi na ogled od 8. do 11. ure dopoldne in 1. do 6. ure popoldne.

Kdor hoče več izvedeti, izve to v pisarni vojaške oskrbovalnice (Eisenstrasse št. 16.) vsak dan v uradni uri od 8. do 12. ure, pa tudi v zgoraj omenjenem skladišču za žito in moko, toda le ob delavnikih in sicer ustno ali pismeno.

Vabilo

k

občnemu zboru ormoške posojilnice,

registr. zadruga z neomejeno zavezo, ki se odredi

na nedeljo, dne 19. junija 1898 ob 2. uri popoldne v Čitalnici ormoški.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje končnega računa in bilance za leto 1897.
2. Poročilo nadzorstva o računih in bilanci za leto 1897.
3. Predlog predstojništva in nadzorstva o porabi čistega dobička.
4. Prenaredbe nekaterih točk zadružne pogodbe, (zadružnih pravil).
5. Volitev predstojništva in nadzorništva.
6. Slučajni predlogi.

Drugo vabilo.

Ako ob zgoraj navedeni uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepnosti zborovanja odredi v smislu § 33 in 34 zadružnih pravil drugo zborovanje na isti dan 19. junija 1898, pa ob 3. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je spredaj za prvo zborovanje odločen.

V Ormoži 29. maja 1898.

Vek. Krajnc. Dr. J. Geršak.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsak dan za zobobolne v lastni hiši: vrtna ulica (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Plombira in ustavlja umetne zobe in zobovje z zlatom itd., tudi brez potrebe izjemanja, ne ovira zvečenja, ne govorjenja, garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim delom. Izdira zobe brez bolečin v plinovi veselni narkozi, pa odstrani zobne bolečine tudi brez izdiranja.

7-12

V najem

se da takoj hiša št. 3 s prodajalnico, tik župnijske cerkve pod prav ugodnimi pogoji. Več se izve pri lastniku Francu Kranju, pri Sv. Rupertu v Slov. gor. 2-2

Za vinogradnike zelo koristna je knjižica: 9-17

Peronospora

ali strupena rosa,

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju Anton Kosi-ju, učitelju in posestniku v Središču na Štajarskem, za majhni znesek 12 kr. (s poštnino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjižico svojim viničarjem; korist bo le Vaša!

Naznanilo.

V Trbnjah (pošta in železniška postaja Vuzenica) se bode nova dvorazredna šola stavila. Posamezna dela so proračunjena, kakor sledi:

1. Zemeljsko in zidarsko delo	fl. 6.343-07
2. Kamnosek	488-52
3. Tesarsko delo	1.679-29
4. Mizarsko delo	549-75
5. Ključavničarsko delo	538-—
6. Stekleničarsko delo	105-80
7. Barvanje	171-50
8. Kleparsko delo	226-—
9. Slikarsko delo	60-94
10. Lončarsko delo	240-—

fl. 10.402-87

Znižalna dražba se bode vršila 26. junija 1896. v nedeljo ob 1. uri popoldne v šoli v Trbnjah. Vsak podjetnik za gori navedeno posamezno delo mora pred dražbo 10% vadija položiti. Proračun za posamezna dela in obris šole, sta na ogled pri krajnemu šolskemu svetu v Trbnjah.

Krajni šolski svet Trbnje, dne 15. majnika 1898.

Simon Mori, načelnik.

2-3

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celji v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 14-52

Anton P. Kolenc.

Uljudnej pozornosti

4-25

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaučni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Proda se prostovoljno zaradi smrti hiša, na kateri je oštarija in pekarija, zraven vrt za točenje s kegliščem; vedno dobro obiskana, pripravna tudi za mesarja; zamore se še oddati dvojno stanovanje. Hiša je v mestu na Spodnjem Koroškem. Več se izve pri upravnistvu lista.

3-3

Lep prostor

za stavbo hiš v Mariboru 10 minut izven mesta proti Vindenau, meri 2 orali 786 □ seznajev se proda po nizki ceni. Več pové Jak. Erlač, sodar pri Jož. Rotu v Razvanju (Rothwein) pri Mariboru. 3-3

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izšel:

Važno za

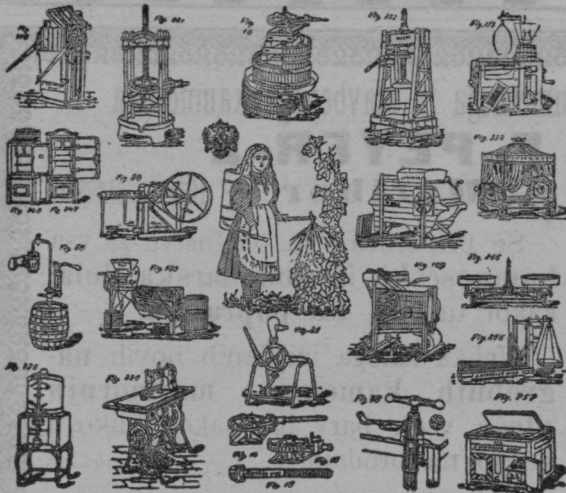

Vsakega!

Železniški vožnji red za Spodnji Štajar

Veljaven od 1. maja 1898.

Iztis velja 3 kr., po pošti 5 kr.; znesek se lahko pošilja tudi v poštinih znamkah.

Traki iz gume

za požlahtnjevanje ter liče od rafije se dobé pri M. Berdajs-u v Mariboru. 1-3

Na prodaj

je kmetija, uro hoda od Maribora, z zidano hišo in hlevom. Zemljišče meri 22 oralov njiv, travnikov in gozdov. Okoli hiše je mnogo žlahtnega drevja nasajenega. Hrane je dosti za 10 glav goveje živine in 2 konja. Proda se, ker se je po oči posestvo prevzelo. Več se izve pri lastniku Jožefu Mikl v Digošah, pošta: Maribor. 3-3

Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12, pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 5-18 lastnik privilegij.

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Molitvenike slovenske in nemške, najrazličnejše in najokusnejše vezane, priporoča v obilnem številu po najnižjih cenah 2-3

kot birmske darove

Andrej Platzer

(prej Edvard Ferline),

trgovec šolskih knjig in molitvenikov na debelo in drobno v Mariboru, v Gosposkih ulicah št. 3.

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

Kathreiner.
Kneippova sladna kava
v polnih zrnih.

Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
Dunaj-Monakovo

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvorne zavoje.

Pri Seršeni v Ljutomeru

se dobi prav dobro vino iz lastnih goric, in narurna slivovka po mogočni nizki ceni. Gospodje gostilničarji, kateri hočejo dobro vino in slivovko točiti, se opozarjajo nato.

Žganjarija R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevanje kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.

Sesalke Mehtnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patent-nih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Ceniki gratis in franko. **W. GARVENS, DUNAJ,**

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd.

Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehtnice.

3-26

Slamnike

vsakovrstne oblike, najnovejše mode iz domače in tuje slame izdeluje, popravlja, štafira, prodaja na debelo in drobno

Franc Cerar,

tovarna slamnikov v Domžalah,
ustanovljena 1863. pri Ljubljani.

2-3

Cenik na zahtevanje poštne prosto.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

14-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Zaloga knjig,

2-3

muzikalij in pisalnega orodja
Viljema Blanke,

prej Kaltenbrunner,

se nahaja od 1. maja naprej na

Grajskem trgu, št. 7 v Mariboru.

Za birmo priporočam svojo veliko zalogo slovenskih molitvenikov s škofovim potrjenjem, različno vezanih in po najnižjih cenah.

Vedno se dobivajo vse **šolske knjige** za ljudsko šolo na debelo in drobno.

Lepo posestvo

na bregih, 120 oralov gozda, njiv in travnikov s hišo vred, oral po 45 gld.

Več se zve pri lastniku Iv. Glaser v Selnici.

1-5

Edini narodni sladčičar!

Podpisani usoja si naznaniti slavnemu občinstvu ter velečastiti duhovščini, da je otvoril v četrtek, 19. majnika t. l., v „Narodnem domu“ v Celju svojo

sladčičarno,

kjer bode imel razen sladčic v zalogi tudi razne likérje po nizkih cenah.

Zlasti za godove, za veselice in nove maše se vsa potrebna naročila hitro izvrše.

Zagotavljajoč ceno in točno postrežbo znamenjuje

z najodličnejim spoštovanjem

Ivan Vrečko,

1-8

sladčičar.

Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21.

P. n.

Velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo suknenega, platnenega in modnega blaga

za moške in ženske obleke, vsake vrste štofov, kamgarnov, pervijenov in toskinov črnih, gladkih in pisanih kašmirjev, najnovejše volne, perkalov in satinov v vseh barvah od najcenejše do najboljše vrste — volnenih in židanih robcev, narejenih belih, pisanih in Jägerjevih srajc, kolirjev, manšet in najnovejših zavratnikov.

Blago prijemam od prvih in najboljših tovarn, zagadelj sem zmožen vsakemu po najnižjih cenah postreči.

Z odličnim spoštovanjem

5-5

Franc Dolenc.

Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21.

Birmski darovi!

Th. Fehrenbach,
prej Dietinger,

2-3

urar in optikar v Mariboru,
Gosposke ulice 26,

je povodom sv. birme pripravil veliko lepih, solidnih in cenih ur in drugega lepoticja in priporoča občinstvu:

Ure za dečke in deklice po 2 gld. 50 kr., 3 gld., 4 gld.

Srebrne ure prve vrste po 4, 5, 6, 8, 10 gld.

Zlate ure po 12, 14, 16, 18, 24, 26, 28 do 60 gld.

Verižice, ki sodijo k tem uram: po 30, 40, 50, 60 kr.

Srebrne verižice po 1.50, 2, 3 gld.

Zlate verižice po 6, 8, 10 do 40 gld.

Popravila in naročila za zunaj takoj!

Antiperonospora Numa Dupuy in dr.

Dunaj, VI., Windmühlgasse 33.

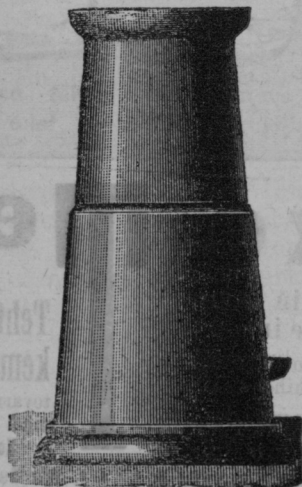
Izkušeno sredstvo, enako dobro, pa cenejše, kakor galica z apnom; škropilnica se ne maši.

Zavoj za hektoliter mrzle vode 30 kr. a. v.

Zalogo ima: V Mariboru M. Berdajs, P. Holaček; v Celju Jožef Matič; v Ptuj bratje Maurotter; v Ormožu Otmar Diermayer; v Slov. Bistrici Alojz Pinter.

2-6

Najboljše možnarje za streljanje proti toči, dalje novoiznajdene, brzostrelne in varnostne možnarje

(katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo mnogo hitreje kot navadni možnarji);

najboljše in najnovejše kmetijske stroje; vse sestavne dele iz železa za mline, žage, tovarne in druge obrtnijske naprave

izdeluje in prodaja po tovarniških cenah z garancijo

tovarna za stroje in livarna

Pehani, Lorber in dr.

v Žalcu pri Celju.

